

[Kristen Amby.]

digelse i de senere Love til at gaa helt ned under Grænsen for at udligne Differencen mellem Lejen i 1939 og nu. Det har altsaa haft et ganske særligt Formaal. Formaalet har ikke været at billigøre Byggeriet; selv om Byggeriets Omkostninger er steget til 150 eller hundrede og nogle og halvtreds i Forhold til 1939's Byggeomkostninger, vil man holde Lejen nede, indtil hele dette Niveau er fastlagt et eller andet Sted; man vil holde Lejen nede paa 1939-Niveauet, ogsaa for nye Bygninger. Denne Betragtning kan overhovedet ikke gøres gældende, naar det drejer sig om Byggelaan, da Renten som almindelige Omkostninger har været medindregnet hele Tiden. Det vil sige, hvis man sætter Byggelaansrenten ned til 2, vilde det for det første betyde, at det vilde være et Tilskud, for det andet vilde det være en Konkurrence med det Byggeri, der er realiseret, som ikke vilde være rimelig.

Jeg finder det ganske naturligt, at Kommunerne skal yde Garanti for indtil Halvdelen af Tabet. Men jeg vil gerne sige lidt om disse stakkels Kommuner. Jeg siger virkelig „stakkels“. Hvis det drejer sig om Kommuner, der ligger omkring en By, der er udbygget — det gælder i al Fald Omegnskommunerne her omkring København —, er det snart saadan, at et ansvarsbevidst Kommunestyre knap kan gaa ind i alle de Garantier; for alt det Byggeri, der i Virkeligheden skulde finde Sted i en Hovedstad som København, skal nu ske ude i Omegnskommunerne, som principielt er Landkommuner; de, der ligger umiddelbart Vest for København, er paa 16 000—17 000 Indbyggere, nogle, der ligger lidt længere borte, er paa 4 000—5 000. De faar eller har haft et stærkt forceret Byggeri, som overhovedet kun muliggøres ved Kommunens Garanti for Statslaanene, saaledes at der er Tale om Garantibeløb, der er meget, meget store. Det er det ene. Det andet er, at Garantibeløbene, der i Forvejen var store, nu skal være endnu større, idet man skal indestaa for Halvdelen af et muligt Tab i Henhold til den paatænkte Lov. Jeg tror ganske vist, at det er sjældent, et saadant Tab vil komme til at foreligge, men hvad der er næsten endnu værre, er, at disse Omegnskommuner, der behandles som Bykommuner, men i Virkeligheden er Landkommuner, i en Periode har udskrevet en vis Del af Skatten paa den faste Ejendom og en vis Del som Personskat. Nu indeholder alle disse Byggelove Bestemmelser om, at Nybygninger skal fritages for Bygningsskat. Enhver ved, at naar Byggeriet forceres — og det maa jo

forceres ude i disse Kommuner, og der er ingen andre Steder at bygge for den voksende Hovedstadsbefolkning —, maa det ganske nødvendigt for Kommunen medføre øgede Udgifter til Skoler, social Forsorg og meget andet, det er ligetil; saa findes det mindre rimeligt, at disse øgede Udgifter med meget, meget store Byrder vil blive lagt paa de bestaaende gamle Ejendomme, fordi der i en vis Periode er det faste Forhold mellem Ejendomsskat og personlig Skat. Hvor villige i øvrigt disse Kommuner er til at sætte Byggeri i Gang, ogsaa til at yde Garantier — og det er de og har gjort et stort Arbejde i den svære Besættelsestid for at holde Byggeriet i Gang og været meget velvillige —, saa er der alle Vegne en Følelse af, at man fra Staten og ogsaa fra det store Bysamfund ligesom skubber for mange Garantier og Forpligtelser over paa disse Kommuner. Det er ikke, om jeg saa maa sige, en naturlig Vækst i en saadan Kommune, der her finder Sted; det finder Sted, fordi de store Byer er udbygget, og jeg tror, den højtærede Indenrigsminister vilde gøre vel i — jeg vil ogsaa antage, at han virkelig er sindet dertil — at overveje Spørgsmaalet om disse Kommuners Garantiforpligtelser i Forhold til det meget stærkt stigende Byggeri, der finder Sted i Landkommunerne omkring en Storby som København.

Den Bemyndigelse, der i § 7 gives til, hvis det skønnes fornødent, naar det endelige Statslaan skal afløse Byggelaanet, for at bringe Lejen tilstrækkeligt langt ned at gaa under, hvad man nu har som Undergrænse, nemlig henholdsvis 2,2 pCt. og 1,7 pCt., er jeg saamænd ikke bange for at give Ministeriet, men det har vi da hidtil ikke gjort, naar vi har lavet Boliglove. Hidtil har vi sagt, efter at det har været paavist, at det vilde være rimeligt at gøre dette eller hint, at saa kunde man give Bemyndigelse til at gaa $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ pCt. ned, men at udstede en saadan Blancoveksel til den højtærede Minister om, at han, hvis han skønner det fornødent, uden videre kan sætte Grænsen ned, som i Forvejen for det lave Byggeri kan sættes ned til 1,7 pCt., finder jeg ikke helt rimeligt; men det kunde jo ogsaa nok blive overvejet i det Udvalg, der skal nedsættes.

Ellers skal jeg sige, at Lovforslagets Formaal tiltræder vi fuldkommen, og vi synes ogsaa, man i det store og hele har haft en heldig Haand ved Udformningen af det, og jeg vil paa mit Partis Vegne anbefale, at man fremmer det hurtigt, for det trænger til at fremmes hurtigt, saaledes at Folk